

LISTER.

Mati, kaj seješ?

(Konec.)

Gospod, lahko bi zavzemal drugačno službo na svetu; ne bi mi bilo treba tukaj umreti, ako bi me bila mati drugače vzgojila. Ona je kriva. Nočem ji nič predbacivati; gotovo se je bridko kesala in mnogo za-me molila. Tako bom zdaj vsaj z Bogom spravljen umrl. Prosim, gospod, pišite materi, da sem lepo umrl; v tolažbo ji bo in to tolažbo bi ji rad pripravil. In še nekaj, gospod, ne objavite imena; toda, če mogoče, pripovedujte moje življenje materam, da ne bo nobena na svojih otrocih storila kaj takega, kakor je moja pri meni."

Danilo se je, ko sem se vračal domov. "Ah, ma' ti", sem si na potu nehote mislil, "kaj si tukaj sejala? Izgubljeno življenje in rano smrt!" — "Tako mlad in daleč od doma moram umreti!" Te besede so mi stiskale srce.

Dan pozneje je umrl mladi mož. Pisal sem njegovi materi in ji naznanil, da je dobro pripravljen in Bogu udan sklenil življenje. To pa, kar mi je on pripovedoval, nisem omenil. Čez nekaj dni pride njen odgovor. Na pismu so bili zapaziti sledovi solz. Zahvalila se mi je za naznanilo in tolažljive besede; potem je tudi sama sebe zatožila z bridkimi besedami, da je pač ona spravila sina na pot nesreče. "Če kes in molitev moreta kaj popraviti", tako je sklenila pismo. "Potem sem popravila, kar sem zagrešila iz nevednosti. Prosim, gospod, združite svojo molitev z mojo, da bom duši uboga otroka kaj koristila vsaj po smrti, kakor sem mu škodovala v življenju s slabo vzgojo."

Večkrat grem k grobu mladega moža. In ko se vračam domov, gledam v duhu matere, ki svojih otrok ne vzgajajo dobro. In če vidim tako mater, bi najrajši obstal ter vprašal: "Mati, kaj seješ? Kakšno seme seješ v srce svojemu otroku?" A. S.

Slovenski mučenec.

(Povest. Spisal Fr. Kralj).

I.

Bilo je v začetku 9. stoletja.

Vroče popoldansko solnce se je upiralo z vso svojo silo na visoke in strme griče in globoko savsko strugo ob štajersko-kranjski meji. Zrak je trepetal od vročine in niti najmanjši veter ni gibal in hladil ozračja. Sava je globoko padla in kopičilo se je na obeh bregovih gladko kamenje in droben pesek. Trava je povešala svoje bilke, hrepeneč po hladilu; na rebrih bližnjih gričev so rjavele proge zemlje, koder ni bila prst dosti debela.

Na cesti, ki se sedaj pelje iz Zidanega Mosta ob Savi proti Zagrebu, vidimo moža, ki je šel ob tem času ob Savi.

Dolga, črna obleka je objemala visoko, krepko telo. Desnica njegova je držala potni les, v levičji je imel skrbno zaviti zavoj. Kostanjevi lasje so se mu usipali po tilniku, visoko čelo je kazalo razumnost, modro oko milino, orlov nos je razodeval odločnost in pogumnost, pobledele lice je pričalo o naporu in trp-

Iz celega sveta.

Plašč preroka Mohameda -- ukraden. Kakor poroča "Die Information", so na Dunaju prijeli ruskega vojaka, ki je služil v bolgarski armadi in prodrl v Odrin, kjer je vzel v mošnji "Svetomesto" plašč prerokov in odšel v njim na Dunaj. Tu so mu vzeli plašč in ga oddali turškemu poslaniku na Dunaju, na kar je bil odposlan z vsemi vojaškimi častmi na svoje prvotno mesto. Vojaka pa so morali izpustiti, ker je izjavil, da si je prisvojil plašč kot vojni plen.

Usodna zamenjava zdravil. Pred kazenskim sodiščem v Pragi se je vršila zanimiva obravnava proti lekarnarju A. Kaloušu, njegovima pomočnikoma Polaseku in Hendrychu, proti zdravniku dr. Franklu in proti 4 uslužbencem dunajske drogerije (lekarni) Fritz zaradi pregreške zoper varnost življenja. Predzgodovina te obravnave je ta, da je soproga praškega hotelirja Flusserja vsled napačnih zdravil umrla. Dne 29. majnika je dal namreč zdravnik dr. Frankl soproga praških gostilničarjev, Tereziji Eisner in Elsi Flusser v svrhu preiskave želodca mleko, v katerem je bilo po njegovem mnenju zdravilo "Baryum sulphuricum". Ko sta prišli bolnici domov, so se pokazali naenkrat znaki zastrupljenja. Kljub takojšnji zdravniški pomoči je Flusser drugi dan umrla, Terezija Eisner pa je po dolgi bolezni ozdravela. Preiskava je dognala, da je osebovala škatlja, v kateri bi bil moral biti "Baryum sulphuricum", tri petine strupene tvari. Dr. Frankl je kupil to škatljo v lekarni Kolouša, ta lekarna pa je dobila zdravilo od dunajske lekarne Bobieseve. Izvedenci so mnenja, da je zakrivila nesrečo dunajska trdka.

Cudna pravda. Nekdo je zidal hišo ravno ob sosedovi parceli in pri delu brzkone prekoračil svojo mejo za precejšen kos, tako, da je bila skoro cela kuhinja na sosedovi parceli. Ko je sosed o tem zvedel, je priznaval lastninsko pravico onega dela poslopja za-se, ki je stal na njegovem svetu. Seveda se je začela huda pravda skozi vse 3 sodnije (inštanče), a zadnja je določila, da spada kuhinja res sosedu, ker je na njegovem svetu. Siromak njima zdaj kuhinje. Kje si bo kuhal večerjo?

ljenju; vse lice pa je obsevala prikupljivost in prijaznost. Izraz in obraz je kazal slovenskega misijonarja. In to je bil Tihomil.

Poslali so ga iz Ogleja, da ponese sveto vero svojim rojakom, ki so še tavalili v temi poganstva. Kaka navdušenost se je brala na njegovem obrazu, in spešil je korak, da bi dospel čim prej do sela, ki še molč krive bogove! Ustnice pa so se mu gibale v molitvi in gotovo je prosil Boga, naj porosi obilen blagoslov na njegovo prizadevanje.

A pogled mu je uhajal tudi na bližnje griče in pri srecu mu je bilo tako mehko in dobro ob tem pogledu. Saj se mu je zdelo, da je že videl nekaj te kraje. A moralo je že biti davno, davno, ker mu je ostala tako nejasna slika o njih. Morda je bil kdaj že tu, saj sam ničesar ne ve o svoji mladosti. In vzkipel mu je iz srca klic:

"Moj Bog! Morda bom izvedel v teh krajih kaj o svojih, ko bom oznanjeval Tvoje ime. Kako obilo mi boš poplačal mali trud!"

Sladek mir se je vselil v njegovo srce.

Kjer leži danes prijazni trg Sevnica, je bilo ob našem času le nekaj lesenih poslopij pod gričem, na katerem se dviga sedaj mogočen grad. Na tistem mestu je bilo tedaj veliko poslopje, s kamenitim podstavkom in trdnim obzidjem. Tu je stanoval župan.

Tihomil je dospel do broda. Ob Savi na kranjski strani je stala na novo izdelana lesena hišica; v njej je stanoval brodnik. Prepeljal je blago in ljudi ter ribaril. Na klopi v senci je sedel Dragomir in popravljal mreže. Bil je star kakih 50 let, močan, koščen mož, rjavoga, zagorelega obraza, sivih oči, rjave, kratke brade. Ni se ti prikupil in njegov pogled je izdajal zvižajno, hudobno srce.

Ko zagleda misijonarja, nabere se mu čelo v goste gube, oko se mu zatemni in komaj umljivo zamrmra pred-se:

"Ta je Oglejec! Pa ne, da bi bil...?"

Ni še dokončal stavka, ko zazveni od one strani Tihomilov glas:

"Brat, pojdi s čolnom po-me!"

Dragomir vstane, odpne čoln in začne veslati po tujca čez upadlo vodo. Njegov obraz je bil zopet vsakdanji, brezizrazen. Le oko je upiral nepremično na tujca, kakor bi hotel že iz daljave spoznat, ali se moti, ali ne.

Dospel je do brega.

Znova se mu pomrači lice, a le za trenutek. Potem pa skoči hitro na breg in pozdravi s krščanskim pozdravom: "Hvaljen bodi Jezus Kristus!"

"Na veke amen! Torej brat v Gospodu!" zakliče veselo Tihomil in mu nudi desnico v pozdrav.

"Nevreden sin, častiti oče, a po milosti božji kristjan", odvrne brodar in poljubi tujcu roko.

"Bog mi je dal obilo plačila; ker prvi človek, ki ga srečam na kranjski zemlji, je kristjan." Tihomilov obraz je zardel od veselja in notranje sreče.

Dragomir ni ničesar odgovoril na Tihomilove besede, ampak nepremično zrl v njegov obraz.

A z ribičevega obraza ni prav nič odsevalo, kar se je zgodilo v njegovi duši. Znal je spretno zakrivati svoje misli.

Nato povabi z roko misijonarja v čoln in odri- ne molče na drugo stran.

Venomer je pogledoval ribič Tihomila, "Morda

Avtomobilska nesreča. Iz Zenove v Svici poroča: Avtomobil italijanskega milijonarja Castaglija je pred Lausannom in Zenovo padel v 8 metrov globok jarek, ker se je zlomila zavora. Castagli in njegova sestra sta obležala mrtva. Milijonarjeva soproga, 2 otroka in vzgojiteljica so se težko poškodovali.

Po 26. letih prijeli morilca. S Koroškega se poroča, da so aretirali v Volšperku nekega posestnika, ker se je dognalo, da je on pred 26. letil namreč 1. 1887 meseca februarja umoril in cropal v tamošnjem okraju živečega precej bogatega poljedelca in hišnega posestnika. Po dolgih letih je zločinca tako vendar doletela zaslužena kazen. Nič ni tako skrito, da ne bi postalo očito.

Brezverski shod v Berlinu. V Berlinu se je vršil dne 28. p. m. shod nemških brezvercev v 4 skupinah. Vseh obiskovalcev je bilo okoli 9000. Pri tej priliki je izstopilo iz katoliške in protestantske cerkve 1328 oseb, ki so se vpisale med brezverce.

Španski sleparji zopet na delu. Znano je, da so mnogi ljudje že prešli s Španskega razna pisma, v katerih prosijo kak "ubog jetnik" denarne pomoči več tisoč kron, da se odkupi iz ječe. Za plačilo obljubujejo ti "jetniki" navadno kake skrite zaklade. Pozor!

Cudni poročni običaji na otoku Mulgrave. Učenjak Walker je na svojih potovanjih prišel tudi med pokristjanjene prebivalce otoka Mulgrave v Ameriki. Ti prebivalci imajo čisto svoje šege, posebno čudni so pa poročni običaji. Ko pridetamladoporočence pred oltar, tedaj se mora začeti ženin jokati na vso moč. Najbolje stori to tisti, ki tako silno joče, da so vsa tla pod njim mokra. Naravnost neverjetno je, kako znajo nekateri točiti solze. Joče pa le ženin. Nvesta mora biti vesela, vse govori ž njo le šepi stvari, dočim se za ženina nihče ne briga. Ta kleči in joče ko pravi kup nesreče. Kakor se vidi, je tu ohranjen še spomin na staro resnico, da izgubi moški s poroko vse, da gre pod jarem in da se poslovi od svobode, dočim postane ženska še-le s poroko samostojna.

Svojega sina obstrelil. Rudolf Vodopivec, stanujoč v Rojanu v Istri, je hotel zvečer prepoditi ne-

se motim, morila ni on. A kaj mi ravno danes stopa ta obraz v spomin? Po tolikih, tolikih letih še nisem utešil vesti in pozabil potez, ki se črtajo na tujčevem obrazu?" Tako je sam za-se govoril Dragomir.

Tihomil bi bil rad govoril, da bi izvedel kaj o tukajšnjih razmerah, zato zopet začne:

"Od kdaj si kristjan, moj brat?"

Brodarju je bilo vprašanje neljubo, zato na kratko odvrne:

"O davno, davno. Skoro od mladosti." In zopet je molčal. In znova je vstajal v njegovem spominu obrazek z visokim čelom, orlovim nosom, modrih oči in prikupljivega izraza...

Tihomil je uvidel, da Dragomir noče govoriti, zato je utihnil tudi sam.

V tem trenutku je prišel k ribičevi koči mladenič, star kakih 15 let.

Oba sta gledala lepega mladeniča, čegar zunanjost je razodevala blago srce. Ribiču je prišla izvrstna misel v glavo.

"Glavarjev sin je, iz Belega kamna. Njegov oče se želi pokristjaniti. Ravno prav; peljal Vas bo k svojemu očetu."

Te besede je govoril prijazno, skoraj sladko.

Za malo časa sta izstopila Tihomil in Dragomir na kranjski strani.

II.

Začudeno je gledal glavarjev sin Rastko tujca, ker takega moža ni še nikoli videl in tega celo v brodarjevi družbi. Za to družbo mu je bilo skoraj žal. Saj brodarja ni imel rad, nekaj ga je odganjalo od njega, dasi še sam ni vedel, kaj. A tujca je precej vzljubil, četudi ga še ni nikoli videl. Nepokvarjena srca spaja dostikrat nehoti in nevede neka tajna vez in take sorodne duše se spoprijateljijo ob prvem sestanku. In iz tega prvotnega nezavesnega nagnjenja priklje pozneje cvetka trdnega prijateljstva in nesebične ljubezni, cvetka, ki sladi obema vse življenje. In tako nagnjenje je čutil tudi Rastko do tujega moža.

Nerač pa je zahajal k ribiču, a danes mu je velel oče, naj gre. In kako naj ne bi ubogal očeta, ki ga je tako ljubil? Bil je njegov edinec, najstarejšega brata ni poznal nikdar, ker so ga že kot otroka vjeli in odpeljali na Furlansko.

"Rastko, tega-le tujca boš peljal k svojemu očetu", dejal je s hinavsko prijaznostjo ribič mladeniču.

Tihomil ni rekel ničesar, ampak je zrl nepremično v Rastkov obraz, kakor bi hotel ž njega brati mladeničeve misli in kakor bi hotel v njegovih očeh videti vso njegovo dušo. Tudi Tihomilu je ugajal nedolžni mladenič, saj o tem je pričalo vse na Rastku. "Imaš li kaj naročila od očeta?" povzame zopet ribič po trenutnem premolku.

"Oče so me poslali, da pripravite veliki čoln za jutri. Vozili boste kože sevniškemu županu", pravi zvonko mladenič. "Perun* Vas obvaruj!"

S temi besedami se je poslovil in mignil tujcu z roko, naj ide ž njim.

Oblak tuge je zatemnil blede Tihomilov obraz, ko je začul poganski pozdrav. In zasmilil se mu je ubogi mladenič, čegar blago srce še objema tema nevere. (Dalje prihodnjich.)

* Perun je bil glavni bog poganskih Slovencev.

kega možaka, ki stanuje v isti hiši, z dvorišča. V ta namen je šel po nabasano pištolo in hotel s strelom ostrašiti onega svojega nasprotnika. Bil pa je nekoliko opit in tema je bila tudi in zgodila se je nesreča, da je zadel s strelom svojega lastnega 9letnega sina v desno ramo. Odpeljal je otroka potem sam na rešilno postajo, kjer so revku obvezali rano.

Velik požar. Iz Bukarešte poročajo: V Moreniju na Rumunskem je izbruhnil grozen požar. 15 rudokopnih rorov se je vnelo. Daleč na okoli je vse v ognju. Prebivalci so pobegnili na vse strani. Škoda je ogromna. Več ljudi je ponesrečilo.

Ponarejevalec denarja. V Berlinu so te dni prijeli nekega avstrijskega potepuha, ki je bil že v zaporu, a je pobegnil dne 19. februarja 1911. Piše se Rudolf Opry. Sedaj je spravila berlinska policija tega ptička na varno.

Petrolej v ognju. V Zagrebu je na neznan način začel goreti cel vagon petroleja, kar je povzročilo železniški škodo 25.000 K. Pogasiti se seveda ni dalo ničesar. Še par zraven stoječih železniških voz je zgorelo.

Najstarejša žena na Kranjskem je umrla v Dolgivasi na Kočevskem. Umrta Helena Wederwohl, rojena Perz, je dočakala starost 118 let. Omožena je bila šestkrat!

Deček od prve spovedi. V nekem kraju so imeli otroci prvo spoved. Nek deček je dobil za pokoro 3 očenaše. Deček jo hitro odkuri domov k materi. "Mama, veste, kaj se je meni danes zgodilo pri prvi spovedi." — "Kaj pa?" — "Gospod spovednik so mi povedali, da moram moliti 3 očenaše za pokoro." — Ma ti mu odgovori: "Pokoro moraš opraviti, kakor imaš naloženo." — Deček materi žalostno odgovori: "Kako bom molil 3 očenaše, saj so me g. kaplan v šoli samo enega naučili."

Velik mož. Učitelj je naštel, ko je razlagal zgodovino v ljudski šoli, nekatere velike može, kakor cesarja Konstantina Velikega in cesarja Karola Velikega. Nato pa reče učitelj: "Ali mi ve kdo iz zgodovine imenovati še kakšne druge velike može?" — Cenetov Francelj se odreže: "Velikan Goliat!"